

Валерія ЗІНЬКОВСЬКА
здобувач вищої освіти 3 курсу ОС «бакалавр»
спеціальності 013 «Початкова освіта»,
Заклад вищої освіти «Маріупольський державний університет»,
м. Маріуполь
Науковий керівник: **Марина НЕТРЕБА**
доцент кафедри педагогіки і освіти,
заступник декана психолого-педагогічного факультету,
Заклад вищої освіти «Маріупольський державний університет»,
м. Маріуполь

ПРОБЛЕМА ВИХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

Сім'я відіграє важливу роль в процесі розвитку і формуванню особистості дитини. Вже з моменту народження дитини сім'я починає бути її головним середовищем, починає виховувати в немовляті духовні та культурні традиції рідного краю. Взаємні стосунки батьків і дітей — це дієвий засіб підтримки один одного, також це один із компонентів демократичного виховання. З дитиною обов'язково потрібно розмовляти на усі теми, саме так в неї формується поняття про все на світі [1].

Одною з головних причин віддалених відносин батьків з дитиною є невміння проводити час зі своєю дитиною, тому що батьки іноді забувають, що колись самі були маленькі і теж хотіли не посидіти в тиші після важкого дня на роботі, а сходити до парку, погуляти на вулиці, взагалі активно провести час. Також батькам буває не цікаво розмовляти з маленької дитиною, її спосіб мислення здається їм занадто примітивним [2, 3].

Діти в маленькому віці задають багато питань, їм цікаво все: «Чому небо голубе, а трава зелена?», «Чому саме так, а не інакше?» та багато інших питань.

Для рішення цієї проблеми потрібно знайти спільне заняття, щоб подобалось всім, таким чином це зближить батьків з дитиною, також це

добрим чином позначиться на вихованні дитини. Батьки своїм прикладом показують як треба поводитися в громадських містах, на природі, в спілкуванні один з одним в родині [4].

Потрібно враховувати вікові та індивідуальні властивості дитини, дітям не подобається подовгу займатися однією і тією же самою справою, тому краще постійно змінювати рід діяльності, розвивати творчі здібності дітей та фантазію. Якщо батьки з дитинства стали «другом» для дитини, то в подальшому житті він або вона будуть розповідати усе самотійно, але треба враховувати вікові кризи дітей [1, 3].

Важливим компонентом реалізації виховного потенціалу сім'ї є батьківський контроль і взаємини між дітьми і батьками. Високий рівень поінформованості батьків щодо того, як дитина будує свої стосунки з друзями, хто належить до кола друзів, яким чином вони проводять спільний час, чим дитина займається після школи, де буває увечері, як витрачає гроші, з одного боку, свідчить про взаєморозуміння, з іншого – про батьківський контроль, мета якого – попередження небажаної поведінки, небажаних подій, неприємних «випадковостей» [3].

Із збільшенням віку зменшується поінформованість батьків про те, що дитина робить після школи, як вона проводить вільний час, де буває увечері. Можна зробити припущення, що підлітки змінюють свої звички та характер дозвілля, але батьки продовжують вважати, що їхня 15-16-річна дитина поводить себе у вільний час так само, як і два-три роки тому.

Деформація функцій сім'ї виявляється у відчуженні батьків і дітей. Бездоглядні та безпритульні діти – це насамперед жертви сімейного устрою. Кожна кризова сім'я породжує неблагополучне дитинство, збільшує кількість дітей з девіантною поведінкою. Адже діти, бажають того чи ні, підсвідомо переймають їхній спосіб мислення, спілкування, взаємин, поведінки тощо [1, 2].

В умовах кризової сім'ї дитина набуває негативного життєвого досвіду, практики асоціальної та аморальної поведінки, недобррозичливості до людей. Утечі з дому часто трапляються в підлітковому віці і можуть бути ситуативно зумовленими та пов'язаними з патологічними потягами до бродяжництва. Ситуативно зумовлені втечі поділяються на імпульсивні, емансипаційні та демонстративні [2].

Отже, можна зробити такий висновок, що сім'ї належить пріоритетне місце в формуванні та розвитку особистості дитини. Усе не може йти так гарно, як хотілось би, є складнощі в вихованні дитини, іноді батьки самі ускладнюють свої стосунки дитиною, тому що не розуміють що дитині треба.

Список використаних джерел:

1. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник. Київ : Либідь, 2008. 848 с.
2. Гончар Л.В. Формування гуманних взаємин батьків з дітьми молодшого шкільного і підліткового віку : монографія. Київ : ТОВ Задруга, 2017. 360 с.
3. Єжова О.О. Виховання особистості у новій соціокультурній реальності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2013. № 7(33). 69–75 с.
4. Горпинюк В.П. та ін. Педагогічна підготовка сімей різного типу до професійного самовизначення старшокласників : методичний посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 268 с.